

Tillämpningsföreskrift till upphandlingspolicyn

Allmänt

All upphandling som kommunerna genomför ska medverka till en marknadssituation som präglas av uthållighet och väl fungerande konkurrens.

Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas utan ovidkommande hänsyn. Detta innebär bl a att lokala företag inte får särbehandlas.

Under själva upphandlingsprocessen gäller absolut sekretess, dvs ingen information får ges till leverantörer, media eller någon annan om någonting.

I samband med tilldelningsbeslutet blir i normalfallet alla handlingar offentliga, sekretessprövning ska dock göras inför varje utlämnande av handling.

Mindre av krångel för leverantörerna

För att stimulera de små och medelstora företagen att delta i kommunernas upphandlingar, är det viktigt att de formella kraven blir så enkla som möjligt. Det är också viktigt att kommunerna underlättar för leverantörerna att få ta del av relevanta handlingar och att dessa är upprättade på ett strukturerat och pedagogiskt sätt.

Metodmässigt innebär det följande:

- Krav på styrkande av finansiell och ekonomisk ställning, kreditrating o d behöver i normalfallet enbart ske inför tilldelningsbeslut, såvida inte upphandlingen inleds med ett urvalsförfarande och därpå följande inbjudan att lämna anbud.
- Krav på intyg att skatter mm är betalda (SKV 4820), bolagsregistrering mm ska i normalfallet inte ställas. I stället kan en leverantörsförsäkran användas varefter kommunen själv gör erforderliga kontroller.
- Krav på referenser och liknande för att styrka teknisk kompetens ska användas restriktivt och med urskiljning.
- Möjligheten att använda kombinatorisk anbudsgivning, dvs möjlighet att lämna anbud på mindre delar i en större upphandling, ska prövas i positiv anda och med förutsättningar som vårdar marknaden.
- Aktuella upphandlingar och förfrågningsunderlag ska på ett enkelt och kostnadsfritt sätt vara tillgängliga på kommunernas hemsidor.
- Planerade upphandlingar annonseras på kommunernas hemsidor.
- Även resultaten av genomförda upphandlingar ska annonseras på likartat sätt så att kravbilden för potentiella leverantörer blir tydlig.
- Krav kan formuleras så att de i vissa fall inte behöver vara uppfyllda vid sista anbudsdag eller vid avtalsstart, utan vid en senare tidpunkt. Dessa s k utförarvillkor beskrivs alltid i förfrågningsunderlaget.

Miljökrav

Det finns en viss frihet att bestämma vilka miljökrav som kan ställas i en upphandling. Kraven får dock inte vara utformade så att väsentliga gemenskapsrättsliga principer kränks, t

ex principerna om icke-diskriminering och om fri rörlighet av varor och tjänster. Vidare måste kraven vara kopplade till föremålet för upphandlingen.

I förfrågningsunderlaget anges tekniska specifikationer för det som ska upphandlas. Syftet är att beskriva för marknaden vad det är som efterfrågas och att ange kraven på föremålet för upphandlingen.

Bland de krav som kan ställas i de tekniska specifikationerna ingår även miljökrav. Det är dock i normalfallet inte möjligt att ställa sådana krav så att den fria rörligheten av produkten eller av ämnen som ingår i produkten hindras eller begränsas. En förutsättning är att produkterna eller ämnena lagligen får tillverkas och säljas i en medlemsstat inom EU.

- Ett miljökrav ska ha samband med föremålet för upphandlingen. Ett krav på att en produkt inte ska avge farliga ämnen vid användning eller inte får innehålla ämnen som är skadliga för miljön eller för den allmänna hälsan kan därför ställas under förutsättning av att kravet uttrycks konkret.
- Miljöaspekter kan göra sig gällande på alla stadier av en produkts liv, dvs då den tillverkas, används och tas ur bruk. Något hinder finns inte mot att ställa krav på att en produkt tillverkas av material som kan återvinnas eller återanvändas när den tas ur bruk eller i annat fall kan omhändertas på ett miljöriktigt sätt som avfall.
- Kommunerna kan i de tekniska specifikationerna föreskriva att den produkt som ska upphandlas ska tillverkas av ett särskilt material. Oavsett om skälet är ekonomiskt, miljömässigt eller estetiskt, kan kommunerna ex vis bestämma att en kommande byggnad ska ha fönsterkarmar av trä, plast eller metall och att fasaden ska vara sten, trä, puts eller tegel.
- Kommunerna måste följa upp de miljökrav som ställs, finns inte möjlighet eller avsikt att följa upp kraven får de inte ställas.

Om de tekniska specifikationerna utformas med hänvisning till en standard, kan kommunerna ställa högre krav än vad som följer av standarden, under förutsättning att detta inte har en diskriminerande effekt.

Sociala och etiska krav

Det finns en viss frihet att bestämma vilka sociala och etiska krav som kan ställas i en upphandling. Kraven får dock inte vara utformade så att väsentliga gemenskapsrättsliga principer kränks, t ex principerna om icke-diskriminering och om fri rörlighet av varor och tjänster.

Det går inte att ställa krav/villkor som går längre än de skyldigheter som följer av nationell lagstiftning.

Kommunerna måste följa upp de sociala och etiska krav som ställs, finns inte möjlighet eller avsikt att följa upp kraven får de inte ställas.